

2019. gada 31. janvāris
Nr. 2 (143)

Pirmsskolas **Izglītība**

*Numura
tēma*

- ✿ Projektā izzina latvju rakstu zīmes
- ✿ Runājošās sienas rosina bērnu zinātkāri
- ✿ Īsts cilvēks ir tāds, kura domas, vārdi un darbi ir harmonijā

Nuaurā lasiet

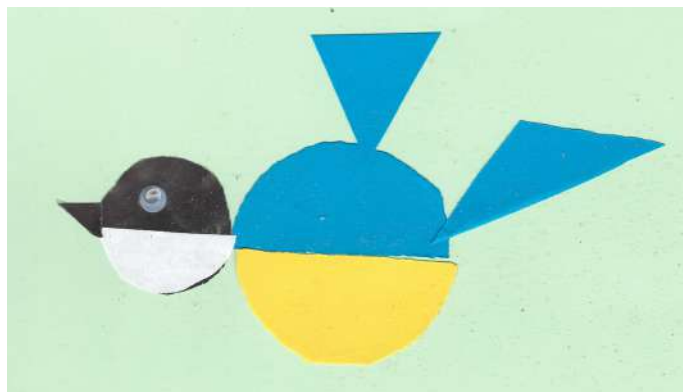
3 Projektā izzina latvju rakstu zīmes

10 Runājošās sienas rosina bērnu zinātkāri

13 Īsts cilvēks ir tāds, kura domas, vārdi un darbi ir harmonijā

Rīgas 223. pirmsskolas izglītības iestādes audzēknes Dašas radošais darbs „Zilīte”.

Rīgas 223. pirmsskolas izglītības iestādes audzēknes Dašas radošais darbs „Koki ziemā”.

Rīgas 223. pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņu radošais darbs „Pilsēta ziemā”.

Laikraksta „Izglītība un
Kultūra” elektroniskais
pielikums „Pirmsskolas Izglītība”

Izdevējs: SIA „AB konsultants”
Vienotais reģistrācijas numurs:
40103361805

Latvijas Republikas UR
masu informācijas līdzekļa
reģ. apl. Nr. 000701313

Redakcijas adrese: Dzirnau iela 21

Rīgā, LV-1010; tālr.: 67096393;
e-pasts: redakcija@izglitiba-kultura.lv
www.izglitiba-kultura.lv

Redaktore: Daiga Kļanska
Korektore: Zigrīda Purvīce
Datorgrafiķe: Linda Prātniece
Uz vāka: Rīgas Ziedoņdārza
pirmsskolas audzēkņu
(4 g. v.) veidotā ziemas ainava
(akvareļkrāsas un sāls).

Projektā izzina latvju rakstu zīmes

AĻONA FILIMONOVA,
Rīgas 223. PII vadītājas vietniece

Sabiedrības integrācijas projekta „Latvju spēka zīmju taka” nobeigumā gribam dalīties ar iespaidiem un pozitīvām emocijām. Projekts tika realizēts Rīgas 223. pirmskolas izglītības iestādē (PII) Aptiekas ielā 12 Rīgā, un to finansēja Rīgas domes izglītības, kultūras un sporta departamenta sabiedrības integrācijas programma.

Projekta laikā pedagogi piedalījās radošās meistardarbnīcās. Vienā no tām izveidoja savu ģimenes koku.

Kopā ar folkloras kopas „Urgas” vadītāju Ingunu Žogotu iepazīnām biežāk lietotās latvju rakstu zīmes, ieguvām jaunas zināšanas. No pupām un zirņiem izlikām rakstus, gatavojām kartītes ar latvju rakstu zīmēm, rotaļās izdancojām rakstu rakstus.

Ekskursijai „Latvju zīmju meklējumos” uz Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju pedagogi nopietni gatavojās, izpētīja materiālus par latvju zīmēm, interesantā un saprotamā veidā bērniem stāstīja par zīmju nozīmi. Bērni kopā ar pedagogiem katrā ieraudzītajā priekšmetā meklēja pazīstamas zīmes. Bija brīnišķīgs laiks, un gan bērni, gan skolotājas ieguva lieliskas pozitīvas emocijas.

Bet tagad – laiks sporta aktivitātei „Latvju zīmju takā”! Pasākumā piedalījās tēti, mammas, brāļi, māsas. Visiem bija uzdevums, sadodoties rokās, iziet zīmju taku (līklocis, aplis, saulīte, aka). Uz liepas vajadzēja sameklēt zīmi un ar basām kājām iziet pa veselības taku.

Arī ekskursijai „Ornamentu meklējumi arhitektūrā” iestādes pedagogi nopietni gatavojās, izstrādāja maršrutu pa Vecrīgu, pārdomāja atpūtas vietas. Saulainā dienā ekskursija sākās ar Valsts prezidenta rezidences – Rīgas pils – apskati. Pie vārtiem ar lielu interesi bērni vēroja godasardzes maiņu. Pēc tam pastāigājāmies pa Rīgas vecajām ielām, iegājām Doma baznīcā, atpūtamies bērnu laukumā un gandarīti ar tramvaju atgriezāmies savā PII.

Ar vecāku atbalstu zālē tika organizēta izstāde „Latviešu ornamenti ap mums”, to apskatīja visi iestādes viesi. Iestādes telpas pirms Latvijas dzimšanas dienas rotājām ar bērnu un vecāku darbiem. Ļoti omulīgi un čakli visi darbojās, veidojot Latvijas spēka zīmes.

Ar lielu mīlestību un vecāku palīdzību par godu Latvijas simtgadībai no dabas materiāliem tika izveidots rudens paklājs „Latviešu spēka zīmes”. Katra grupa izveidoja savu zīmi, un, kad visas zīmes bija savienotas, izveidojās gara, fantastiska, koša josta.

Projekta nobeigumā, izmantojot pasaku „Latvju spēka zīmju meklējumos”, tika sagatavots svinīgais pasākums Latvijas simtgadībai. Tas mazākumtautību bērniem bija nopietns un ne īpaši viegls uzdevums. Pasākumā piedalījās bērni un pieaugušie. Rezultātā sanāca jautri, silti, mīli, skaisti svētki. Piedalījās arī lelles Gustavs un Anniņa, kas ir latviešu meistarų roku darbs. Ceram, ka pasākums gan bērņus, gan pieaugušos motivēs veidot tautas vērtības, rūpēties par tām un saglabāt tās.

Stāsts par to, kā bērni izglāba savu ģimeni no nabadzības

ALLA MITIKOVA

Tas bija sen.

Dzīvoja bagāts barons. Viņam bija viss: gan plaši lauki, lieli meži, bišu dravas, gan govīs, zirgi, aitas. Viņam bija bagāta lauku sēta. Klēts plīsa no labumiem. Pats barons ar sievu un meitu Līzi dzīvoja lielā mājā.

Mamma mācēja šūt drēbes, adīt cimdsus, zeķes, aust audumu lakatiem. Šim arodam mācīja arī meitu Annu. Savukārt tēvs Ancis bija liels meistars māla trauku veidošanā: kopā ar dēlu Gustavu viņš mīcīja mālus, veidoja krūzes, bļodas, podus un to visu apdedzināja ceplī.

Lai saimniecību uzturētu kārtībā, baronam kalpoja arī Ancis ar sievu Ausmu. Viņiem bija divi bērni: Gustavs un Anna. Dzīvoja viņi barona mājā kalpu pusē.

Rudenī vecāki savāca sašūtās drēbes un keramikas traukus, kurus bija pagatavojuši savām rokām, un lūdza baronu aizvest preci uz gadatirgu, lai pārdotu un saņemtu naudu. Barons piekrita, preci gan pārdeva, bet naudas atveda maz.

Caurām dienām Ancis strādāja uz lauka, apstrādājot zemi, – sēja, plāva, kūla labību, bet viņa sieva Ausma kopa barona lopus. Anča ģimene bija nabadzīga, bet stipra un draudzīga, visi viens otram palīdzēja.

Ģimene joprojām dzīvoja nabadzībā. Bērni sapņoja, ka ēd lielu rupjmaizes rīku ar medu un uzdzer pienu, bet nācās ēst ūdeni sadrupinātu maizi. Retu reizi galdā cēla vāritus kartupeļus un zaļu tēju.

Barona meita Līze bija ļoti niķīga. Līze sagribēja, lai viņai būtu visskaistākais lakats un visgreznākā piena krūze. Tad barons visiem paziņoja: kurš mācēs izdabāt viņa meitai Līzei, viņš dos zirgu un govī.

Gāja, gāja un iegāja mežā. Te putniņš sāka skanīgi dziedāt un uzsēdās uz egles galotnes. Gustavs un Anna raudzījās eglītē, zariņš ar zaļu skuju patīkami smaržoja.

– Adatiņas visas taisnas, spīdīgas, varētu izmantot ornamentā, – ieteicās Anna.

– Es varētu to attēlot uz krūzes, – sacīja Gustavs.

Sadzirdēja šo ziņu arī Gustavs un Anna.

– Es māku veidot krūzi! – iesaucās Gustavs.

– Bet es māku aust audumu lakatam! – atsaucās Anna.

Bet tas ir par maz! Vajag, lai lakats un krūze būtu izrotāti tā, ka acis nevarētu atraut.

– Mūsu vecāki neizrotā drēbes un traukus. Kur atrast zīmes, lai sanāktu ornamenti? – prasīja Gustavs.

– Posies! Iesim ar tevi pa pasauli – pie mātes dabas zīmes meklēt.

Putniņš uzspurdza augšā un aizveda bērnus uz lauka. Augsti rudzi šūpojās vēja pūsmā.

– Skaties, kāds brīnums – uz viena stublāja divas vārpas!

Anna nolauza neparastu rudzu stublāju ar divām vārpām (*bērni zīmē*).

– Tev paveicās atrast brīnumvārpu – tā atnesīs jums veiksmi, – nočivināja putniņš. – Rudzi – tā ir maize, maize – tā ir dzīve. Daudz spēka un darba cilvēki patērē, lai iegūtu maizi.

Bērni saposās un agri no rīta, kad vecāki gulēja, devās ceļā.

Augstu debesīs mirdzēja spoža zvaigznīte (*bērni zīmē*).

Pēkšņi virs bērniem sāka lidināties mazs putniņš.

– Es jums palīdzēšu neapjukt ceļā, – nočivināja putniņš. Bērni nopriecājās un turpināja ceļu.

12

– Izstāsti, putniņ, kā tas notiek! – palūdza bērni.
– No sākuma bija plašs lauks, – čivināja putnēns, – pēc tam lauku apara (bērni zīmē). Laukā iesēja sēklas (bērni zīmē). Saule palīdzēja ar savu gaismu un siltumu (bērni zīmē). Lietus aplaistīja sējumus (bērni zīmē). Tā arī aug labība.

– Paldies tev, putniņ!

14

– Kas tas par koku kalnā? – jautāja Anna.
– Tā ir ābele, – atbildēja putniņš. – Tās saknes stipri turas zemē. Zari dod paspārni putniem. Zem lapotnes atpūšas zvēri. Bet jūs varat pacienāties ar garšīgiem āboliem. Sulīgi un garšīgi izrādījās āboli. Bērni pateicās ābelei par cienastu.

– Kāda tu labvēlīga un skaista esi! Mēs tavu tēlu saglabāsim un pārvērtīsim ornamentā (bērni zīmē).

13

– Bet tagad aizved mūs līdz upei – mēs gribam dzert! – palūdza bērni.

– Nāciet man līdzi! – čivināja putniņš un aizveda Gustavu un Annu pie upes. Bērni padzērās un raudzījās saules zaķīšu rotaļā uz ūdens virsmas. To raisīja neliels vējiņš viļņu galos.

– Ieliksīm upes viļņus ornamentā! – ieteica Anna.

– Taisnība, iznāks skaista josta krūzei, – piekrita Gustavs.

15

Pēkšņi putniņš pacēlās augstu debesīs un izzuda, bet bērni nokļuva savās mājās. Mamma un tētis vēl gulēja.

16

Gustavs ar Annu sāka darboties. Gustavs izveidoja krūzi, izrotāja ar zemes zīmi, ūdens viļņiem un egles zaru.

Anna uzauda audumu un izrotāja lakatu ar zvaigžņu rakstiem.

Darbs bija pabeigts. Bērni skrēja pie barona.
– Neesmu redzējusi neko skaistāku par šo lakatu un piena krūzi! – kļiedza barona niķīgā meita Līze.

Baronam nācās turēt savu solījumu. Izveda viņš zirgu un govi.

Atveda bērni apbalvojumu saviem vecākiem. Bija liels prieks un laime.

Kopš tiem laikiem ģimene dzīvoja pārticībā. Ancis un Ausma kopā ar bērniem uzbūvēja jaunu lielu māju un, lai neaizmirstu, kas ar viņiem notika, piestiprināja dubultvārpu jumta korē: lai nekad nepietrūkst maizes un laimes šai mājā!

Runājošās sienas rosina bērnu zinātkāri

KRISTĪNA IVANCOVA,

Daugavpils pilsētas

1. PII vadītājas vietniece

2019. gada 1. septembrī visās Latvijas pirmsskolas izglītības iestādēs (PII) tiks ieviests jaunais mācību saturs, kurš balstīts uz kompetenču pieeju. Apzinoties, ka jaunajam saturam paredzētas jaunas darba formas, jau šajā, 2018./2019. mācību gadā tās aktīvi ieviesām pirmsskolā: runājošās sienas, aktivizējām bērnu patstāvīgo darbību, veicām izmaiņas rotaļnodarbību organizācijā un mērķtiecīgi iesaistījām bērnus telpu rotāšanā.

Veidojot runājošo sienu, bērni attīsta sadarbības prasmes: spēju strādāt ar kopīgu mērķi un uzņemties atbildību. Bērni apgūst prasmes dažādās mācību jomās: lasītprasmi un rakstītprasmi (valodu joma), prasmi skaitīt un attēlot skaitu ar cipariem (matēmatikas joma), prasmi aprakstīt dabas parādības (dabaszinātņu joma), prasmi mērķtiecīgi izmantot un kombinēt mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus (kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā joma). Runājošā siena rosina bērnu zinātkāri un ierosina nākamās darbības soļus.

Katru nedēļu tiek izvirzīta tēma, ko bērni izzina un plāno rotaļnodarbībās. Rotaļnodarbības tiek organizētas šādos posmos:

ierosināšana (ievada daļa) – skolotājs kopā ar bērniem izvirza rotaļnodarbībai mērķi, noskaidro bērnu zināšanas, rada interesi un rosina viņus aktīvai darbībai, piedāvājot metodiskus paņēmienus – ideju zirnekli, prāta vētru, spēles, zīmējumus, fragmentu lasījumus;

apjēgšana (galvenā daļa) – bērni mācās, darbojas patstāvīgi, izmantojot demonstrējumus, teksta klausīšanās, lomu spēles, prognozēšanu,

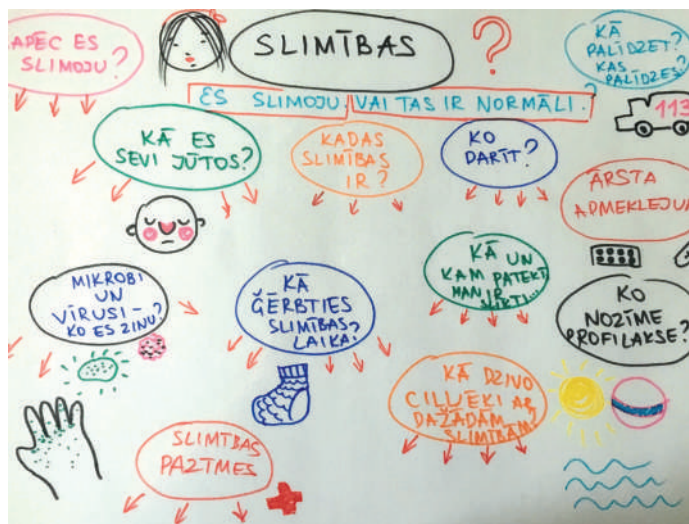
diskusijas, pētījumus, stāstījumus, uzdevumu veikšanu patstāvīgi, pāros un grupās;

refleksija (nobeiguma daļa) – bērni nostiprina zināšanas, formulē savu viedokli, dalās domās un pašvērtējumos.

Skolotājs, plānojot rotaļnodarbī-

bas, izvēlas atbilstīgas mācību metodes, kas piemērotas konkrētai grupai un bērniem. Mācību metožu izvēli nosaka galvenokārt mērķis, uzdevumi un saturs, taču būtiska loma ir arī bērnu sagatavotības līmenim, interesei, aktivitātei un savstarpējām attiecībām.

Visas dienas garumā bērni patstāvīgi plāno un nodrošina sevi ar nepieciešamajiem materiāliem rotaļnodarbību veiksmīgai realizācijai, kā arī novāc galdu pēc ēdienreizēm.

Bērni labprāt iesaistās telpu rotāšanā svētkiem un tematiskajiem pasākumiem. Esam konstatējuši, ka

bērnu radītie rotājumi raisa lielāku gandarījumu un svinēšanas prieku.

Izmaiņas vērtējam ar pluszīmi, jo redzam, ka katrs bērns jūtas piederīgs savai grupai, viņa viedoklis ir svarīgs un nav nepareizo jautājumu vai atbilžu.

Savā pieredzē dalījās sagatavoša-

nas grupas „Pūcīte” pirmsskolas izglītības skolotājas **Svetlana Raspopova**, **Inessa Kozlovskā**, sagatavošanas grupas „Rūķītis” pirmsskolas izglītības skolotājas **Inese Fetisova**, **Natalja Krasņakova** un vecākās grupas „Taurēniņš” pirmsskolas izglītības skolotājas **Evita Strupiņa**, **Mairita Viosna**.

Īsts cilvēks ir tāds, kura domas, vārdi un darbi ir harmonijā

INESSA SÁPESKO,
Rīgas 224. PII vadītāja

Rīgas 224. pirmsskolas izglītības iestādes (PII) bērniem, bērnu vecākiem un iestādes darbiniekiem palaimējās pazīt tādu īstu cilvēku.

2017. gada sākumā mūsu iestādē uz saimniecības vadītāja amatu pieaicās **Aleksandrs Mežeckis**, kurš pēc profesijas bija ugunsdzēsējs. Godīgi sakot, domas bija – vai spēs, vai varēs, jo darbs pirmsskolā ir pilnīgi citādāks nekā glābšanas dienestā. Atbilde bija pārliecinoša: „Vadītāj, man izdosies, es spēšu!”

Tā arī notika. Aleksandrs ātri, atbildīgi un aizrautīgi iedziļinājās iestādes saimnieciskajā darbā, atrada pareizo pieeju, saprata, ko un kāpēc dara, un vēlējās savu darbu darīt labi. Attiecības ar kolektīvu veidojās tikai pozitīvas, jo raksturā Aleksandrs bija ļoti atklāts, labsirdīgs, godīgs, atsaucīgs, spējīgs izpalīdzēt katram no mums. Aleksandram izdevās iestādes ikdienas dzīvi padarīt sakārtotāku.

2019. gada 17. janvārī Aleksandrs Mežeckis traģiski aizgāja no dzīves. Mūsu darbinieku atmiņās viņš paliek kā:

- ◆ ļoti atsaucīgs, izpalīdzīgs, liels rūķis, pacietīgs attiecībā pret sieviešu kolektīvu;
- ◆ īsts vīrietis, kādu mūsdienās nav daudz;
- ◆ kārtīgs, jauks cilvēks;
- ◆ cilvēks, ar kuru patīkami kontaktēties, sarunāties, iejūtīgs;
- ◆ cienpilns;
- ◆ skaists, stalts vīrietis;
- ◆ īsts draugs, ar viņu visi varēja justies droši;
- ◆ patīkams, gatavs palīdzēt jebkurā brīdī, jebkurā situācijā;
- ◆ labsirdīgs, pieklājīgs, skaists;
- ◆ dzīvespriecīgs, neaptverams, liels;
- ◆ cēls, korekts, atbildīgs;
- ◆ cilvēks ar labu sirdi un rokām, bezbailīgs;

- ◆ godīgs, labi audzināts, burvīgs;
 - ◆ smieklīgs, jautrs, uzmanīgs;
 - ◆ godīgs, uzmanīgs, sabiedrīks;
 - ◆ simpātisks, atsaucīgs, nopietns;
 - ◆ izpildīgs, rosīgs, kārtību mīlošs.
- No visas sirds PALDIES TEV,

SAŠA, no bērniem, bērnu vecākiem un visiem mūsu iestādes darbiniekiem par to, ka bijī kopā ar mums šo īso laika posmu!

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aleksandra tuviniekiem.